

การศึกษาระดับการใช้สารสนเทศที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

นางสาววรรณทิพย์ กุคำใส

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-071-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE LEVEL OF USAGE OF ESSENTIAL INFORMATION IN THE
ORGANIZATION OF NON - FORMAL EDUCATION ACTIVITIES OF
DISTRICT NON - FORMAL EDUCATION SERVICE CENTERS

Miss Wantip Kukumsai

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial of the Requirement
for the Degree of Master of Education
Department of Non-Formal Education

Graduate School
Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-071-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาระดับการ ใช้สารสนเทศที่จำเป็น ในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา

นอกระบบโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

โดย นางสาววรรณทิพย์ กุคำใส

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น ส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท บัณฑิต

..... รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา พุ่มไพศาล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล)

..... กรรมการ
(นายเรวัตคน สกรรวม)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วรรณทิพย์ กุคำใส : การศึกษาระดับการใช้สารสนเทศที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (A STUDY OF THE LEVEL OF USAGE OF ESSENTIAL INFORMATION IN THE ORGANIZATION OF NON - FORMAL EDUCATION ACTIVITIES OF DISTRICT NON - FORMAL EDUCATION SERVICE CENTERS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อาชัญญา รัตนอุบล, 139 หน้า. ISBN 974-635-071-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการใช้สารสนเทศที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ การเปรียบเทียบระดับการใช้ข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนใน 9 ด้าน ตามสถานภาพของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ได้แก่ อายุราชการ และประสบการณ์ที่ได้รับเกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศ และนำเสนอการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้ในการวางแผนจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่ปฏิบัติราชการในปี พ.ศ. 2538 จำนวน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมีความจำเป็นในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศอยู่ในระดับมาก 8 ด้าน มีเพียง 1 ด้าน ที่มีความจำเป็นในการใช้อยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับการใช้ข้อมูลและสารสนเทศอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน มีจำนวน 2 ด้าน ที่มีระดับการใช้ข้อมูลและสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบระดับการใช้ข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามสถานภาพของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ได้แก่ อายุราชการ และประสบการณ์ที่ได้รับเกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศ พบว่า หัวหน้า คบอ. ที่มีอายุราชการน้อยกว่าหัวหน้า คบอ. ที่มีอายุราชการมาก มีความจำเป็นในการใช้และระดับการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน ส่วนหัวหน้า คบอ. ที่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศกับหัวหน้า คบอ. ที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศมีความจำเป็นในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน และมีระดับการใช้ข้อมูลและสารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านวัสดุ ครุภัณฑ์และด้านอาคารสถานที่ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การนำเสนอการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้ในการวางแผนจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีรายการข้อมูลและสารสนเทศที่จะนำไปใช้ในข้อมูลและสารสนเทศในแต่ละด้าน จำนวน 78 รายการ

ภาควิชา ..... การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา ..... การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C644209 : MAJOR NON - FORMAL EDUCATION

KEY WORD : DATA / INFORMATION / NEED OF USING INFORMATION / LEVEL OF USING INFORMATION

WANTIP KUKUMSAI : A STUDY OF THE LEVEL OF USAGE OF ESSENTIAL INFORMATION IN THE ORGANIZATION OF NON - FORMAL EDUCATION ACTIVITIES OF DISTRICT NON - FORMAL EDUCATION SERVICE CENTERS.
THESIS ADVISOR : ASST.PROF. ARCHANYA RATANA-UBOL, Ed.D. 139 pp.
ISBN 974-635-071-4

The purposes of this study were : to study the level of essential information usage in the organization of non - formal education activities of District Non - Formal Education Service Centers in nine areas according to the status of head officers of District Non - Formal Education Service Centers which were years of work and the experiences of using information ; and to propose the order of important data and information of District Non - Formal Education Service Centers.

Subjects of this study were 286 head officers of District Non - Formal Education Service Centers who worked during the year of 1995. The researcher developed survey questionnaires as the instrument for collecting data. Questionnaires were mailed to the subjects, and the data were analyzed by percentage, arithmetic mean, standard deviation and the t - test.

The results indicated that head officers' needs of eight areas of information were at the high level, only one area was at the middle level. Also, the head officers' levels of usage information were high level in seven areas and two areas were at the middle.

The researcher compared the level of essential information usage in the organization of non - formal education activities according to head officers' years of work and found that there was no significant difference in all areas. In contrast, there were statistically differences at .05 level in all areas among different head officers' experiences of using information when the researcher compared the needs of using information. Also, in the aspect of the level of using information, there were statistically significant differences at .05 level in seven areas. Except for the aspects of material and building, the result showed that there was no statistically significant difference.

There were 78 lists which should be kept in each areas of data and information of Non - Formal Education Activities for the order of important data and information.

ภาควิชา.....การศึกษานอกโรงเรียน.....

สาขาวิชา.....การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....

ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จเรียบร้อยลุล่วง ไปด้วยดีด้วยความช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบงานวิจัย จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้ข้อเสนอแนะงานวิจัยนี้เป็นอย่างดียิ่ง และงานวิจัยนี้ได้รับเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาช่วยให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณ คุณ เรวัตน์ สุธรรม ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ได้ให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัย

ขอขอบคุณ พี่ น้อง และเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ บิตา มารดา ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี

วรรณทิพย์ กุคำใส

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ด
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	

1 บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10

2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็น ในการวางแผนจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของศูนย์ บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ.....	11
ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ.....	11
ประโยชน์ของข้อมูลและสารสนเทศ.....	13
แหล่งข้อมูลและสารสนเทศ.....	14
คุณสมบัติของข้อมูลและสารสนเทศ.....	15
หลักการสำคัญในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดข้อมูลและสารสนเทศ.....	19

เทคนิคหรือหลักการพื้นฐานการพัฒนาระบบสารสนเทศ.....	22
ความจำเป็นที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนต้องนำระบบ สารสนเทศมาใช้.....	23
ความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศต่อการวางแผนจัดกิจกรรม ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	33
การกำหนดตัวแปรที่ศึกษา.....	34
การกำหนดประชากร.....	34
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	102
รายการอ้างอิง.....	104
ภาคผนวก.....	108
ประวัติผู้เขียน.....	139

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย.....	35
2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนสมบูรณ์ จำแนกตามหัวหน้าศูนย์ บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ แต่ละภาค.....	37
3 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามอายุราชการ.....	41
4 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ จำแนกตามประสบการณ์ที่ได้รับ เกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศ.....	42
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้และความจำเป็นใน การใช้ข้อมูลและสารสนเทศของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอในแต่ละด้าน.....	44
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของระดับการใช้และความจำเป็น ในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอ ในด้านสภาพทั่วไปของอำเภอ.....	45
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของระดับการใช้และความจำเป็น ในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอ ในด้านสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม.....	48
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของระดับการใช้และความจำเป็น ในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอ ในด้านนักศึกษา การเรียนการสอน และการอบรมทางการศึกษาออก ระบบโรงเรียนทุกประเภท.....	51
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของระดับการใช้และความจำเป็น ในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอ ในด้านบุคลากร.....	54

10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของระดับการใช้และความจำเป็นในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านงบประมาณ.....	55
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของระดับการใช้และความจำเป็นในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านวัสดุ ครุภัณฑ์.....	57
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของระดับการใช้และความจำเป็นในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านอาคารสถานที่.....	59
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของระดับการใช้และความจำเป็นในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านนโยบาย.....	61
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของระดับการใช้และความจำเป็นในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเอกโรงเรียนอำเภอ ในด้านเครือข่ายการศึกษาเอกโรงเรียน.....	62
15	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุราชการน้อยกว่าหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุราชการมาก ของความจำเป็นในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้ในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาในระบบโรงเรียน.....	64
16	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุราชการน้อยกว่าหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุราชการมาก ของระดับการใช้ข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้ในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาในระบบโรงเรียน.....	66
17	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเอกโรงเรียนอำเภอที่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศกับหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาเอกโรงเรียนอำเภอที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศของความจำเป็นในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ.....	68

สารบัญแนบม

แนบมที่

หน้า

1	แสดงกระบวนการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ.....	17
2.	แสดงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	18

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย